

ועושי תנורים מהוצים וטחין אותן בטיט מבית ומחוץ⁸⁰⁴ ומעשה הדיוט הוא⁸⁰⁵.
 כעין מעגלא ביר וברגל אבל לא במחצלים⁸⁰⁶.
 פרש"י ז"ל⁸⁰⁷ מעגלא עץ עגול שבו מחליקין את הגנות, ומחצלים כלי אומנות של ברזל רחבה שיש לה בית יד, ולפי זה מעשה מחצלים הוא יותר מעשה אומן, וכיון דבמעגלא לא עבדי כ"ש במחצלים⁸⁰⁸ וא"כ מאי האי דקתני אבל לא במחצלים⁸⁰⁹, וי"ל דה"ק אבל לא כעין מחצלים⁸¹⁰, ויש שגורסין במעגלה כעין יד ורגל אבל לא במחצלים, וזו יותר נכונה⁸¹¹.
 קבורה⁸¹², טרנוקא בלע"ז ושריא לה משום דבר האבד כדרכה ובלא שינוי.

ועד ימיו היה פטיש מכה בירושלם. משנה היא בשלהי מסכת סוטה⁸¹³, יוחנן כהן גדול בטל⁸¹⁴ הודאת המעשרות ואת המעוררין והנוקפין עד

ימיו היה פטיש מכה בירושלם, פיר' ומשם ואילך נתבטל. ופרקינן בחד לישנא דמתני' בציר ומפתח של עץ העושיין על ידי נגר לא עביד קלא כולי האי, ודר' יוחנן בשל מתכת שעושה קול גדול⁸¹⁵.
 ובלישנא אחרינא אמרינן דמתני' כשעושה בשנוי בכלים אינן⁸¹⁶ בני מלאכה⁸¹⁷, אי נמי דמתני' קודם גזירה נשנית ולא⁸¹⁸ זזה ממקומה. ומסקנא דמתני' כר' יוסי דלא בעי שינוי בדבר האבד כגון זה מפני הגנבים, ודר' יוחנן כר' יהודה דבעי שינוי, וקי"ל כר' יוסי דאפסיקא הלכתא כוותיה באידך פירקא⁸¹⁹.
 בדיתא⁸²⁰ לבאי מורי. פיר' נהר שנקרא בדיתא הוציאה דגים.
 אית דאמרינן⁸²¹ וכו'. פ"י והני תרי לישנא לא פליגי בעיקר. דינא⁸²² והלכתא כותייהו.
 ובההיא סליק פירקא תהלה לאל חי ות' וית'⁸²³.

ג"כ קושית רבינו (לפי' ב') ולא תירץ, (וראה דק"ס אות ס') ולהני ראשונים (הובא לעיל הער' 808) דסברי דמעגלה הוי יותר מעשה אומנות ממחצלים, לא קשיא מידי, ועי' שו"ת מהריט"צ סי' ע"ד שהקשה קושית רבינו והאריך בזה עי"ש וראה טל חיים.
 811 לא מצאתי גירסא זו, וראה ברי"ז נד ח"ה דכתב: ומחליק אותם ביד או ברגל כעין מעגילה וכן במעגלה וכו' אבל אין מחליקים אותן במחצלים, והביאו ב"י ריש סי' תקמ"ו. ועי' רמב"ם יו"ט פ"ז ה"ה. ועי' מהריט"צ שם. 812 צ"ל: קביותא. 813 מז, א.
 814 שם לפנינו: העביר. 815 וכו"ה הסדר בכ"י מ: ל"ק הא בדנגרי הא בנפחי, וכו"ה ברש"י, ולפנינו: כאן בנפחא כאן בדנגרי. 816 צ"ל: שאינן.
 817 וכ"פ שיטה ורשב"ה ותוהרא"ש ופירוש מס' משקין, ועי' ברש"י ד"ה בחציני מש"פ. 818 בכ"י ב, ודפ': ושנית לא. וראה הג' דב"ח. 819 יב, א.
 820 ראה לע' הער' 789. 821 לפנינו: ואיכא דאמרי. 822 וכ"כ ראבי"ה סי' תתכ"ג. (ראה חזון איש כאן). 823 אולי הוספת המעתיק הוא, ובכ"י ב, ודפ' אינו.

804 וכן פירשו רא"ש נמוק"י מכתם והמאירי ועוד, וכו"ה בטוש"ע תקמ"א, אבל רש"י—רי"ף ופי' לאחד הקדמונים פירשו דההבדל בין אוהרי לבין אוזיל דזה קטן, וזה גדול, ועי' רשב"ה"י ור"י מלוניל. 805 וכ"כ ריב"ב מאירי ופי' אחד הקדמונים בשם הר"א (?), ועי"ש דכתב בשם הרמב"ן (בלקוטיו) דמותר מעשה הדיוט וכדרכו וכו'. 806 כ"ה בכ"י מ רי"ף רא"ש מאירי מכתם וטור תק"מ ובערוך ערך מחצל (עי"ש) ועוד וראה דק"ס (ובחנם הגיה בדח"ב), ולפנינו: מחצלים. 807 רש"י—רי"ף וכ"פ נמוק"י, כעיי"ן בשיטה בשם מורו ר"י. ועי' לקמ' הער' הסמוכה.
 808 וכ"כ רש"י ד"ה מחלצים: ויש בו מעשה אומן יותר ממעגילה, וכ"מ במכתם ובשיטה בפ"י ב' ע"ש, אבל רש"י—רי"ף פירש שמעגילה היא דרך אומנות יותר ממחצלים וכ"כ נמוק"י שיטה בפ"י א' מאירי וחדהר"ן, (וראה ערוך ערך מחצל). 809 מן "וי"ל — במחצלים", נשמט בכ"י ב, ודפ' מהטעה"ד "במחצלים — במחצלים", (וראה דחיב"ה שפ"א ובהע' פ"י לאחד הקדמונים סוף הער' 163 שעמדו בחסרון הדברים). 810 וכ"כ המכתם, ועי' בשיטה דהקשה

שו"ת אבן השוהם סימן נ

נשאלתי אם מותר לנגן בכלי שיר כגון נבל וכנור בחול המועד או לא, דלמא יתקן כלי שיר ומלאכה אסור בחול המועד או לא גזרינן. תשובה, מנהג של ישראל תורה היא, בימי חורפי כד הוינא טליא ראיתי שהבחורים עושין מחולות בחולו של מועד ויהודים מנגנים בכלי שיר ואין מוחין בידם, הן כשהייתי בן לאדוני אבי מ"ו ז"ל נהגו הבחורים לעשות מחולות בחול המועד וא"א ז"ל לא מחה להם, והן בלימוד בישיבות אצל גאוני ארץ. על כן אמרתי לעת עתה אחפש בחיפוש דנרות מאין יצא היתר זה.

נ"ל דדבר פשוט להתיר ואין צריך לפנים. דאיתא בטור או"ח סי' תק"ל ז"ל, חול המועד וכו' עד אלא שהחכמים אוסרים במקצת מלאכה, אע"ג דילפינן מקראי טובא, אסמכתא בעלמא נינהו אבל עיקרן אינן אלא מדרבנן עכ"ל. וא"כ מפני מה יאסרו משום שבות הלא המלאכה עצמה אינו רק דרבנן ואין גזרינן גזירה לגזירה, מאי אמרת אי אפשר לנגן כל היום ולא יפסיק נימא ליקשר, זה אינו הלא אפשר בעניבה וא"כ הויא גזירה לגזירה. ובתיקון כלי שיר אין בקיאות בזמן הזה כדאיתא בתוס' בריש פ' המביא כדי יין [ביצה לע"א ד"ה תנן] והובא בש"ע באו"ח סי' של"ט [ס"ג] ז"ל והא דמרקדין ומספקין כו' עי"ש בהג"ה. ואין להקשות הלא הב"י כתב דמלאכה בחול המועד אסור הוא איסור דאורייתא בספרו הב"י, י"ל לא הכריעו להלכה, וכן משמעות לשונו בספרו בש"ע בסימן תק"ל [ס"א] ז"ל חול המועד אסור במקצת מלאכה ולא כתב אם מדאורייתא או מדרבנן. ומה שהביא בסי' תקל"ו [ס"ב] מוכח שסובר שהוא מדרבנן, בטור כתב סעיף ג' ז"ל אין משיבין וכו' עד זהו לדברי אלפסי דמלאכת חול המועד דאורייתא אבל לר"ת שהוא מדרבנן אפילו לא ישבה עליהן ג' ימים אם הוא תוך ג' לבריחתה מחזירין אותו עכ"ל, וכן פסק הב"י בש"ע כר"ת, א"כ צ"ל שפסק שהוא מדרבנן וא"כ איך אגזור גזירה לגזירה. ועוד דאיתא בסוכה בריש החליל דף נ' [ע"א] ז"ל החליל חמשה וששה וזהו חליל של בית השואבה שאינו דוחה לא את השבת ולא את היום"ט, ופירשו בתוס' בד"ה שאינו דוחה וכו', אע"ג דחליל אינו אסור משום יתקן כלי שיר כמו לא מספקין ולא מטפחין וכו' עד אלא משום שמחה יתירה עכ"ל, וא"כ לדברי התוס' האיסור של חליל ומספקין ומטפחין חדא היא. והב"י הביא בשם הריב"ש [סי' רס] וגם הש"ע בסי' תקמ"ו [ס"א] ומותר לעשות ריקודין בחול המועד יע"ש.

וא"כ אני אומר בממ"נ מותר לנגן בכלי שיר, אם הפי' של ריקודין ומחולות דהיינו שיהודים ינגנו בכלי שיר א"כ היתר בפירוש, ואם אפילו שהנכרי ינגן רק היהודי ירקד וכן מחולות דהיינו ביד וברגל כמו שפירש רש"י על מספקין ומרקדין, הלא לדברי תוס' חדא גזירה של חליל דהיינו בנגן כלי שיר, ואם ריקודין ומחולות לא גזרינן שלא יתקן גם בנגן כלי שיר לא גזרינן שמא יתקן וק"ל. ועוד יש לדייק מלישנא יתירא דמותר, מדאמר לעשות ריקודין ומחולות למה לן כפל לשון, אלא צ"ל דלכן כפל בלשונו לאשמעינן אפילו כלי שיר מותר, דלא תימא ריקודין הוא בלא כלי שיר דריקוד היינו ביד וברגל, לכן אמר ומחולות דהיינו בכלי שיר וק"ל, כן נראה לי ליישב מנהג של ישראל תורה.

ואחר שכתבתי זאת בא לידי תשובת שער אפרים ומצאתי בסימן ל"ו דאוסר, ופליאה נשגבה היא בעיני איך לא השגיחו רבנן קשישאי על איסור זה, ואם ראשונים מלאכים וכו', ואם יאמר האומר הניחו מקום להתגדר בו, אומר אני גם לנו הניח להתגדר בו להבאים אחריו. מה שמביא ראיה ממשנה החליל ז"ל שם בתשובה, חליל ה' ו' לפי שאינו דוחה לא את השבת ולא את היום"ט משמע לאפקי חול המועד, וזהו דווקא חליל של בית השואבה שהוא שמחה של מצוה לאפקי וכו'.

נ"ל דלא כיון יפה, דהמשנה לא בא לנו להראות דיוק זה רק לתרץ קושיות התוס', וכן הוא פירוש של תוס', דקשה לתוס' למה האריך המשנה שלא לצורך זהו החליל שאינו דוחה וכו', ל"ל להאריך וכי לא ידעין שאינו דוחה, דאל"כ למה חמשה וששה ולא לעולם שבעה, אלא צ"ל שאינו דוחה, אלא דלא תקשה הלא אין שבות במקדש וחליל אסור משום שבות, לכן האריך וזהו חליל של בית השואבה, ר"ל כתירוץ התוס' שמחת בית השואבה היא שמחה יתירה לכן אסור השבות, אכן שאר שבות מותר וק"ל. וזהו ג"כ פי' התוס' דבא לתרץ קושיא זו דלמה האריך, ותיירץ דבלא"ה קשה אע"ג, אלא צ"ל שאני שמחת בית השואבה לכן הוצרך להאריך וק"ל, כנ"ל לפענ"ד. ומה שהביא הג"ה יהודא ויאמר המע"ש, הנני אני אומר וזאת ליהודה אינו מן המידה, והתורה מעידה עלה בעליה וירד בירידה. לפי מה שכתבתי לעיל נסתרו ראיותיו.

וגם מה שמחלק בין עשיה לתיקון כלי שיר, לפענ"ד מוכרחין לומר דחדא היא, מאחר שהתוס' משהו חליל למספקין ומטפחין, אלא כולא חדא מילתא היא שמא יתקן כלי שיר דהיינו לעשות חדש או תיקון בכלי שיר בעצמו מלאכה גמורה תיקון כלי ולא בקשירת נימא, וזהו שכתבו תוס' דאין אנו עכשיו בקיאות כדאיתא שם ריש פרק המביא כדי יין והובא בש"ע סי' של"ט. אכן הטעם קשירת נימא לית שום סברא כיון דאפשר בעניבה. ואין להקשות הלא כמה שבות אסור בחול המועד כגון אמירה לנכרי גבי מלאכה וכיוצא בזה. אין זה קושיא מאחר שרבנן אסרוהו מה שהחמירו החמירו ואין להוסיף עליהן, שהרי כמה מלאכות התירו ושבות אמירה לנכרי אסרוהו, אלא אין להוסיף אלא מה שאסרו חז"ל בפירוש.

ומה שנלענ"ד ועלה לפני לפי האמת כתבתי וחתמתי לשואלי דבר. פה קהילתינו הילדסום ר"ח מנחם.

נאום אליקום המכונה געץ

משקן פרק ראשון מועד קמן

הטעם יעשה כחומרי עינים הפורח רחם והפירה אחת למעלה ואחת למטה כשי
 הולך: יז ור' לוי לומר נכרי לתפס
 אלוהי אם קצת נכרו וכו' ויש כהן
 יאר אחר נפשו אלא מה שיהיה ויהיה ע"י
 נכרו: מה"ל :

הטעם לא יוכל להריות כל ק' אצל מן הקץ לא יפסד אחר למטר בטעם
 יוכי איהו בירושלמי (פ"ב הלכה ג) כי
 יעד ללא מזהב ויהא פחה מקרנה מהרין
 ואם אין לו מה יאכל מותר למטר בטעם
 ואפילו י' לו מה יאכל אלא אם ימטר יהיה

לו ממנו ומלכותו שהן קרובות והן הולדות ומשם זה משום דהו' דכר האב שם לא
 יתקם ויתקשר והו' והתקלקל דכ"ל לא מקרי דבר האבד אלא כי הו' דפרק מי ששקב
 (דף י"א) ויהו' ויש והאר דברים והיה בגמרא שיתקבל עיקר הענין אבל בשביל מיעוט
 שפחה לקולו לא מיקרי דבר האבד והמקרא מני דפרק מי ששקב (דף י"ב) כלטת טעם
 שקבת הן ואין למחות ז' מה וכן מלאכי כבוד בשם ריב"ל דלמטר למקן ממנו וכו'
 והכ"ל ראה מה דלמרי' דפרק מקום שנתנו (דף כ"ה) רבי יוסי ברבי יהודה אומר קף
 הראשונים שקן שולי רגלים מתקנים ממנו וכו' והנה חזק שולי רגלים הוא ארץ
 אבל למטר כל ארס שקדשו טעמו אבד דהו' כהן ארס כל ארס הו' למימד שקן מותר
 לתפס ממנו בחטו של טעם דקאמר ההם שקן הו' טעם דכרס בחטו ארס טעמו :

לו מענה בריות ויהיה יתור לפתחת יו"ט משמע בירושלמי (ט"ז) דהרי גורסין בירושלמי
 דבפרק ב' דמילתין ר' יוסי ור' אלעזר כו' מפקדין לה' דאשיתא דהו' פריס פ' שרש
 מלמטר בטעם כי ארס דלא מותרין [ג] ואם שתי נבין זבין הוא אלא ללא חובין דרבי
 יונה הוא ליה פקדין ארס שילי לרב כוונת מה למיזבניהו בטעמו א"ל שרי מיהא אה
 במשורה ואם שרי קומיטון במשורה הו' לו למטר בשביל שישמח במשורה ויתבאר יין קומיטון
 ואלו לא היה לו מענה בריות לא היה שומא ועוד גרסינן פרקמטיא אבדה שרי במשורה
 במשורה רבי יוחנן [ג] בשם רבי אחא בשם ר' יוסי האר שיהא שרי למזבין מיהא משורה
 לא הוה יעד דהיינדה עתה ומחלה עבדיה אלא מה עבדי רוחא סבידה היא משמע מהא
 יתרומי ארס מהרין בטעם דבר שארס מלי מיקרי שפיר דבר האבד כגון ארס בלו שיריה
 על מזהבין בטעם והכ"ל הרבה פסוקים ומסורים בעול ואלו ימלא אחר הטעם ואף הדייניה
 קינין עתה ספחוחה ביוקר קינין מהן ומוכרין לון דמעטתה בירוח הוא האבד כיון דהרבי

כטרסה ר"ל הלכה כרובן ואע"ג דהו' בגמרא מפרגין את המטות והל' ואל'
 שמתחין דברי ר' מאיר ור' יוסי אומר ממתחין ואין מפרגין וק"ל ר"ל ורבי יוסי הלכה
 כרבי יוחנן וכו' [ו] מפרסן ק' דברי ר"מ כהנא' משמע שכן עיקר ואסיקא בגמ' דמפרגין
 היים שרי ורבי ליה ר"מ בלא שטיי דהייב ליה דבר האבד: [ג] אה טעון שרין
 משלין חלום בטעם: [ד] מפרגין מפרגין מפרגין וכו' ורבי יוחנן בטעם ר' יוחנן אומר
 אין מבכשין את הריחים להתלוא פ' בהמה הו' אכל יפה מבכשין [ש] דלמשה
 בדיקתא בגמרא כתב הרשב"א ז"ל ומפריהו מוקאמר רבי יהודה אין מבכשין ממחלה
 מכלל ודבין של פוליה מרסא [ח] ועוד מוקאמר בגמריה רבי יהודה אומר בטעם ופוליה
 רבן עקיבא ויהי ליה דלפוליה הו' מבכשין ומפרגין דקאמר ח"ל היים דמתקין ארסו טעם
 מל מחד ליה ליה כהנא טעם חלום וכו' [ג] מלי מלי מבכשין אומר רב יהודה מוקאמר ריהוה
 רב יהודה אומר רב עינא כתב הרשב"א ז"ל דרב יהודה אומר חוקא מוקאמר ריהוה דמעטת
 היים ארס אבל בה מיליה לא דמעטת ארסו ורב יהודה אומר בה מיליה לא דמעטת
 ריהוה והלכה כרב יהודה מדרש רב חמא טקריא ריהוה בטעם ומכ"ל רב חמא הלכה
 למעשה אלא לטעמינן ואם איהו דבה מיליה נמי שריא ארסו ליה למימד טקריא ריהוה
 ועשין לה בה מיליה ומוקאמר ריהוה מותר בין הו' טעם כהנא קמא ופוליה עיליה דרי'
 דאב רב חמא דריס טקריא ריהוה ולא מפרגין בין הו' טעם: דרס רב חמא מוקאמר
 ריהוה בחטו הטעם: י' ו' [ו] רביט אמרו סיס טרובט טעמו והטעם שרובט
 טעמו מותר לישול לטעמו בחטו של טעם י' ו' א"ל אכל המטר דריח' לא ומיירי בלום
 שרין בדיקתא ולא למימד לוכח ברנלו ותרין לרובו לטרך הטעם ויהי מלי ליה בחטו
 ברנלו ומה טעם הכוונה של כשרייהו לא היו נרעין לתקן ברנלו לרנלי לטעמו כהנא

שליש מלי הוא: כ"ד ור' לוי שמעון לנכרי ברביה כהן ר"ל בשבחה שלה היה מראה לר"ה
 ללמטר בשם פרקמטיא [ג] אלא משא ומתן של סבידה ולא כלטות ואם דריב"ל מסיק דמי
 בזני אקרא דשומתה ולא הו' שרי ליה רב אבי אלא משום דבמה הו' לא משא ומתן אלא
 לל' פריטין ואלה אומר וכל שקן לטעות ויהיה כלטות ר"ל כעין פרקמטיא פהיה מלטה
 להם משות וכו' ומהרין לו יין דפרשן ויהי מהכ"ל זו כדריהו דפרק ארסו טעם (דף ע"ג)
 רביהו היה יחבד וזו לנבי אקרא דשומתה ופסוק ליה טעם סבידה ארסו לקמייה דרב
 אבי א"ל ומה שרי הו' א"ל ארסו קמלי נכר ויהי שומתה דהכא אכל כלטות ליה טעם
 פרקמטיא פהיה וכו' [ו] וכו' ר"ל ז"ל מפרגין שריה

הגדה
 יתיראם כהן יר' א"ל לוק. ומתוך לקול מפרגין
 יסוף דמי ויפסד מיהי אחר הטעם כהן בטעם
 אין ריהוה לו ללמטר אלא קמאטו של מרי שרי
 לפרגין אלא משום שרי רובן א"ל קמאטו מפרגין והריס
 מותר דריס כהן המותר: מה"ל :

הגדה
 מיד הנכרים ויולטוהו יתרון לפתחת יו"ט כי הוה דיהושע פ"ב וקמא ל"ל להביא ריהוה
 דהלכה שר' ארסו בטעם מהא דהקן דפרק בפרק (דף י"ב) אין ספקין שפיר חוב בטעם והלכה
 אחר אלא כתיבה הספר מכלל דהלכה שריא [ח] ואין לומר דההם מייירי בהלכה שהיא
 לטרך הטעם דהא קמי סופא ואם אין לו מה יאכל מותר [ו] ובאשכחן איהו דבר הכס
 טעמיא ארסו כלטות רביהו לנכרי בחוה"מ

הגדה
 י"ד כיה מורה כלכה למעשה לטעות למחוסה אלו
 בתם טעם רבאטו בטעמו כהנא ואלו יסבך ויהי
 כיון ריהוה טעם ויהי וכן להטות וליתקן מדינה
 בטעם לו מלטה שלמטר הטעם כהן דיוכל ליתקן
 שפחה א"ל ליה מפרגין טעמו לנכרי שלה דריהו של
 הכוונה על מנת שאם לא ימטר אחר מ' ימים שפחה
 הסתירה קמייה אחר מ' ימים לפרגין טעמו אבד
 דשפח מיהי י' מהמיר מל טעמו טעם ספקמטיא
 נמורה: מה"ל :

הגדה
 י"ד כיה מורה כלכה למעשה לטעות למחוסה אלו
 בתם טעם רבאטו בטעמו כהנא ואלו יסבך ויהי
 כיון ריהוה טעם ויהי וכן להטות וליתקן מדינה
 בטעם לו מלטה שלמטר הטעם כהן דיוכל ליתקן
 שפחה א"ל ליה מפרגין טעמו לנכרי שלה דריהו של
 הכוונה על מנת שאם לא ימטר אחר מ' ימים שפחה
 הסתירה קמייה אחר מ' ימים לפרגין טעמו אבד
 דשפח מיהי י' מהמיר מל טעמו טעם ספקמטיא
 נמורה: מה"ל :

הגדה
 י"ד כיה מורה כלכה למעשה לטעות למחוסה אלו
 בתם טעם רבאטו בטעמו כהנא ואלו יסבך ויהי
 כיון ריהוה טעם ויהי וכן להטות וליתקן מדינה
 בטעם לו מלטה שלמטר הטעם כהן דיוכל ליתקן
 שפחה א"ל ליה מפרגין טעמו לנכרי שלה דריהו של
 הכוונה על מנת שאם לא ימטר אחר מ' ימים שפחה
 הסתירה קמייה אחר מ' ימים לפרגין טעמו אבד
 דשפח מיהי י' מהמיר מל טעמו טעם ספקמטיא
 נמורה: מה"ל :

הגדה
 י"ד כיה מורה כלכה למעשה לטעות למחוסה אלו
 בתם טעם רבאטו בטעמו כהנא ואלו יסבך ויהי
 כיון ריהוה טעם ויהי וכן להטות וליתקן מדינה
 בטעם לו מלטה שלמטר הטעם כהן דיוכל ליתקן
 שפחה א"ל ליה מפרגין טעמו לנכרי שלה דריהו של
 הכוונה על מנת שאם לא ימטר אחר מ' ימים שפחה
 הסתירה קמייה אחר מ' ימים לפרגין טעמו אבד
 דשפח מיהי י' מהמיר מל טעמו טעם ספקמטיא
 נמורה: מה"ל :

הגדה
 י"ד כיה מורה כלכה למעשה לטעות למחוסה אלו
 בתם טעם רבאטו בטעמו כהנא ואלו יסבך ויהי
 כיון ריהוה טעם ויהי וכן להטות וליתקן מדינה
 בטעם לו מלטה שלמטר הטעם כהן דיוכל ליתקן
 שפחה א"ל ליה מפרגין טעמו לנכרי שלה דריהו של
 הכוונה על מנת שאם לא ימטר אחר מ' ימים שפחה
 הסתירה קמייה אחר מ' ימים לפרגין טעמו אבד
 דשפח מיהי י' מהמיר מל טעמו טעם ספקמטיא
 נמורה: מה"ל :

הגדה
 י"ד כיה מורה כלכה למעשה לטעות למחוסה אלו
 בתם טעם רבאטו בטעמו כהנא ואלו יסבך ויהי
 כיון ריהוה טעם ויהי וכן להטות וליתקן מדינה
 בטעם לו מלטה שלמטר הטעם כהן דיוכל ליתקן
 שפחה א"ל ליה מפרגין טעמו לנכרי שלה דריהו של
 הכוונה על מנת שאם לא ימטר אחר מ' ימים שפחה
 הסתירה קמייה אחר מ' ימים לפרגין טעמו אבד
 דשפח מיהי י' מהמיר מל טעמו טעם ספקמטיא
 נמורה: מה"ל :

הגדה
 י"ד כיה מורה כלכה למעשה לטעות למחוסה אלו
 בתם טעם רבאטו בטעמו כהנא ואלו יסבך ויהי
 כיון ריהוה טעם ויהי וכן להטות וליתקן מדינה
 בטעם לו מלטה שלמטר הטעם כהן דיוכל ליתקן
 שפחה א"ל ליה מפרגין טעמו לנכרי שלה דריהו של
 הכוונה על מנת שאם לא ימטר אחר מ' ימים שפחה
 הסתירה קמייה אחר מ' ימים לפרגין טעמו אבד
 דשפח מיהי י' מהמיר מל טעמו טעם ספקמטיא
 נמורה: מה"ל :

הגדה
 י"ד כיה מורה כלכה למעשה לטעות למחוסה אלו
 בתם טעם רבאטו בטעמו כהנא ואלו יסבך ויהי
 כיון ריהוה טעם ויהי וכן להטות וליתקן מדינה
 בטעם לו מלטה שלמטר הטעם כהן דיוכל ליתקן
 שפחה א"ל ליה מפרגין טעמו לנכרי שלה דריהו של
 הכוונה על מנת שאם לא ימטר אחר מ' ימים שפחה
 הסתירה קמייה אחר מ' ימים לפרגין טעמו אבד
 דשפח מיהי י' מהמיר מל טעמו טעם ספקמטיא
 נמורה: מה"ל :